

На основу члана 15. Закона о Управи за индиректно опорезивање ("Службени гласник БиХ", број 89/05) и члана 61. став (2) Закона о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02, 102/09 и 72/17), директор Управе за индиректно опорезивање доноси

УПУТСТВО

О ЦАРИНСКОМ ПОСТУПКУ У МЕЂУНАРОДНОМ ВАЗДУШНОМ САОБРАЋАЈУ

ГЛАВА I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет)

Овим упутством уређују се посебности у спровођењу царинских формалности у међународном ваздушном саобраћају.

Члан 2.

(Употреба мушког и женског рода)

Сви изрази у овом упутству који су ради прегледности дати у једном граматичком роду односе се без дискриминације и на мушкарце и на жене.

Члан 3.

(Правни основ)

- (1) Спровођење царинског поступка за робу која се превози у међународном ваздушном саобраћају заснива се на следећим царинским прописима:
 - а) Закон о царинској политици Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 57/04, 51/06, 93/08, 54/10 и 76/11, у даљем тексту: Закон),
 - б) Одлука о проведеним прописима Закона о царинској политици Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 63а/04, 60/06 и 57/08, у даљем тексту: Одлука).
- (2) Међународни ваздушни саобраћај заснива се, између осталих прописа, и на следећим прописима:
 - а) Конвенција о међународном цивилном ваздухопловству од 7. децембра 1944. године (Чикашка Конвенција),
 - б) Конвенција за изједначавање одређених правила у вези са међународним ваздушним превозом ("Службени гласник БиХ - Међународни уговори", број 14/07) (Монтреалска конвенција 1999.),
 - ц) Закон о обавезним односима у цивилном ваздухопловству Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 51/15),
 - д) Закон о ваздухопловству Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 39/09),
 - е) Закон о граничној контроли ("Службени гласник БиХ", број 53/09, 54/10 и 47/14).

Члан 4.

(Појмови)

Поједини појмови који се користе у овом упутству, у складу са прописима из члана 3. овог упутства имају следеће значење:

- а) "царинске формалности" су радње које предузимају лица и царински орган с циљем примјене царинских прописа,
- б) "међународни бх. аеродром" значи сваки аеродром који се налази у царинском подручју Босне и Херцеговине а који је, од стране надлежног органа, одобрен или сертификован за међународни ваздушни саобраћај,
- ц) "ваздушни саобраћај" значи превоз лица и/или ствари ваздушним саобраћајем, као и било која

друга употреба и дјеловање у ваздушном саобраћају,

- д) "међународни ваздушни саобраћај" значи саобраћај који се обавља у ваздушном простору изнад територије двије или више држава,
- е) "међународни лет" значи лет ваздухоплова са једног или више међународних бх. аеродрома са пристајањем на једном или више аеродрома који нису у царинском подручју Босне и Херцеговине или обрнуто,
- ф) "домаћи ваздухоплов" значи ваздухоплов регистрован у Босни и Херцеговини на име лица из Босне и Херцеговине,
- г) "страни ваздухоплов" значи ваздухоплов друге државне припадности који није уписан у Босни и Херцеговини у регистар ваздухоплова,
- х) "путник" је свако лице на ваздухоплову које на основу авио - карте има право превоза ваздухопловом,
- и) "пртљаг" значи, осим ако није другачије одређено, и регистрован и нерегистрован пртљаг у смислу члана 17. став (4) Монтреалске конвенције. Према тој одредби, појам "пртљаг" значи како пртљаг који је предат и за који постоји пртљажна карта, тако и онај пртљаг који није предат и за који не постоји пртљажна карта. Сходно члану 100. тачка г) Одлуке, пртљаг значи сви предмети које неко лице носи, било којим средством, током путовања,
- ј) "предати пртљаг" значи пртљаг који је предат на аеродрому поласка и намијењен је за превоз у пртљажном простору те није доступан путнику током лета или за вријеме услутних слијетања,
- к) "ручни пртљаг" значи пртљаг који одређено лице уноси у кабину ваздухоплова,
- л) "недостајући пртљаг (изгубљени пртљаг)" значи пртљаг који је без пристанка воље или непожељно одвојен од путника или посаде ваздухоплова, а који је стигао одвојено од власника,
- м) "изузетна царинска контрола" значи царинска контрола путника и његовог пртљага након што је путник одабрао "зелени контролни пролаз" у систему рада са два контролна пролаза за путнички промет на међународном бх. аеродрому,
- н) "оператер аеродрома" је правно лице које је власник или корисник (airport user) аеродрома и управља аеродромом, регистрован за пружање аеродромских услуга и има важећу потврду за коришћење бх. аеродрома издату од надлежног органа у складу са прописима који уређују ваздушни саобраћај,
- о) "оператер ваздухоплова" је правно лице које је власник или корисник ваздухоплова,
- п) "авио - превозник" је оператер ваздухоплова који комерцијално превози лица и/или ствари у ваздухоплову,
- р) "вођа ваздухоплова" је лице са правом коначне одлуке, а одговоран је за управљање и послуживање ваздухоплова током трајања лета и на тлу, руководи посадом ваздухоплова, представља ваздухоплов те је овлашћен у односима са мјеродавним тијелима предузимати мјере. Уколико вођа ваздухоплова није одређен, пилот с највишим рангом дјелује као вођа,
- с) "посада ваздухоплова" значи лица која је власник или оператер ваздухоплова одредио за обављање

- одређених послова у ваздухоплову за вријеме летења,
- т) "авионски товарни лист (енглески: Air Waybill, скраћено AWB)" је документ о превозу који прати пошиљку (терет). Авионски товарни лист у међународном ваздушном авио-превозу издаје авио-превозник. Издаје се за сваку пошиљку посебно и не може се издати за цјелокупно возило, што значи да се по једном ваздухоплову може издати онолики број авионских товарних листова колико има пошиљкаца. Његов изглед и начин попуњавања прописан је међународним стандардима (ICAO, IATA). Обавезан садржај AWB-а регулисан је протоколом, а IATA (Удружење међународних авиопревозника) је утврдила његову униформност.

ГЛАВА II - ЦАРИНСКИ НАДЗОР НАД ВАЗДУХОПЛОВОМ У МЕЂУНАРОДНОМ ВАЗДУШНОМ САОБРАЋАЈУ

Одјељак А. Царински надзор над ваздухопловом

Члан 5.

(Обавезе оператора аеродрома и оператора ваздухоплова)

- (1) Оператер аеродрома или оператер ваздухоплова дужан је царинској канцеларији на међународном бх. аеродрому доставити ред летења ваздухоплова у редовном међународном саобраћају у примјереном року прије почетка његовог важења.
- (2) Оператер аеродрома или оператер ваздухоплова дужан је благовремено обавијестити царинску канцеларију:
 - а) о свим промјенама у редовном реду међународних летова ваздухоплова,
 - б) о специјалним летовима ваздухоплова у међународном саобраћају, са назначењем сата њиховог доласка из друге државе и одласка у другу државу (у даљем тексту: иностранство),
 - с) о сваком кашњењу слијетања и узлијетања ваздухоплова у међународном ваздушном саобраћају.

Члан 6.

(Долазак и одлазак ваздухоплова у међународном ваздушном саобраћају)

Ваздухоплови у међународном ваздушном саобраћају у доласку из иностранства могу слијетати само на међународни бх. аеродром, односно полијетати за иностранство само са међународног бх. аеродрома.

Члан 7.

(Слијетање ваздухоплова због више силе)

Ако ваздухоплов због више силе буде принуђен да слети ван међународног бх. аеродрома, вођа ваздухоплова дужан је о томе обавијестити надлежни орган, ради стављања ваздухоплова, посаде и путника под надзор, који о томе одмах обавјештава и најближу царинску канцеларију.

Члан 8.

(Царински надзор над аеродромом и ваздухопловом у међународном саобраћају)

- (1) Дио аеродрома који је одређен за међународни ваздушни саобраћај налази се под царинским надзором који се обезбјеђује на начин прописан овим упутством.
- (2) Дио аеродрома који је одређен за међународни ваздушни саобраћај састоји се од:
 - а) царинске платформе,
 - б) чекаонице намијењене за путнике у међународном ваздушном саобраћају (у даљем тексту: транзитна сала) и

с) просторија за контролу путника, посаде и њиховог пртљага.

- (3) Ваздухоплови, посада ваздухоплова, путници, путнички пртљак и роба подлијежу царинском надзору.
- (4) Царинском надзору не подлијежу војни ваздухоплови и ваздухоплови који се користе у царинске и полицијске сврхе, осим у случају када се користе за комерцијални превоз робе.
- (5) На међународном бх. аеродрому, ради спровођења мјера царинског надзора, ваздухоплов који саобраћа са иностранством поставља се на аеродромску платформу која се, док је ваздухоплов на њој, сматра царинском платформом.
- (6) Оператер аеродрома који обавља аеродромске услуге благовремено обавјештава царинску канцеларију на којем ће се дијелу аеродромске платформе поставити ваздухоплов који саобраћа са иностранством и вријеме његовог слијетања односно полијетања.
- (7) Ваздухоплов који долази из иностранства поставља се на царинску платформу, на којој се царински надзор над тим ваздухопловом спроводи од тренутка слијетања (преласка царинске линије) до изласка путника, истовара робе и контроле посаде уколико иста напушта ваздухоплов.
- (8) Ваздухоплов који одлази у иностранство мора се поставити на царинску платформу најмање пола сата прије полијетања, и од тог времена па све до преласка царинске линије налази се под царинским надзором.

Члан 9.

(Царинска платформа)

- (1) "Царинска платформа" је дио аеродрома (аеродромске платформе) одређен за међународни ваздушни саобраћај који је намијењен за смјенпај ваздухоплова који слети из иностранства или полијеће за иностранство у међународном ваздушном саобраћају ради изласка и уласка путника, истовара или утовара терета и поште, а у границама је простора који обухвата подручје сталног међународног граничног прелаза који је под царинским надзором.
- (2) Царинска платформа није унапријед одређена и није под сталним царинским надзором, него се дио аеродромске платформе сматра царинском платформом све док је на њему постављен ваздухоплов који саобраћа са иностранством.

Члан 10.

(Транзитна сала)

- (1) Транзитна сала мора бити тако обезбјеђена да је онемогућен улазак и излазак лица, те уношење и изношење робе без царинског надзора.
- (2) Поред путника и чланова посаде ваздухоплова који путују у иностранство, односно који су у провозу преко царинског подручја Босне и Херцеговине, у транзитну салу могу улазити само лица која обављају службену дјелатност (особље аеродрома и радници које раде у транзитној сали, царински службеници, службеници граничне полиције и слично), која су дужна, на видном мјесту, носити службене ознаке за дозволу кретања.
- (3) Изузетно од става (2) овог члана, ако се на аеродрому дочекују, односно испраћају домаћи или страни државници, чланови делегација и друга лица у званичној посјети иностранству односно Босни и Херцеговини, у транзитну салу могу, у складу са протоколом, улазити и друга лица (прагња, обезбјеђење, сниматељи, фото - репортери, преводиоци и други).

Члан 11.

(Ограничење приступа)

- (1) На дијелу аеродрома који је одређен за међународни ваздушни саобраћај могу се налазити само путници који одлазе у иностранство, односно долазе из иностранства и лица која имају одобрење надлежне јединице граничне полиције.
- (2) Улазак, односно излазак путника из дијела аеродрома који је одређен за међународни ваздушни саобраћај, сматра се преласком царинске линије. Наведено се не односи на друга лица (пратња, обезбјеђење, сниматељи, фото - репортери, преводиоци и други) из члана 10. став (3) овог упутства.
- (3) Представници ваздухоплова и власника робе, као и сва друга лица која долазе на дио аеродрома који је одређен за међународни ваздушни саобраћај, односно одлазе са тог дијела аеродрома, подлијежу царинском надзору као лица која прелазе царинску линију.
- (4) За вријеме царинске контроле ваздухоплову се могу приближити само лица која имају одобрење царинске канцеларије.

Одјељак Б. Царински поступак и царински надзор над посадом, путницима и пртљагом

Члан 12.

(Царински поступак и надзор над посадом и путницима)

- (1) Оператер аеродрома који пружа аеродромске услуге дужан је царинској канцеларији обезбиједити нужне просторе за спровођење царинског надзора и царинског поступка, те просторије за контролу путника, посаде и њиховог пртљага.
- (2) Контрола путника и посаде и њиховог пртљага врши се у посебној просторији на међународном бх. аеродрому која је за то одређена. Посада ваздухоплова који саобраћа са иностранством има предност приликом царинске контроле.
- (3) Под простором из става (1) овог члана подразумијева се дио просторије на међународном бх. аеродрому одређен за преузимање пртљага путника у међународном ваздушном саобраћају на којем су постављени пулттови за контролу промета. Тај простор утврђују споразумно оператер аеродрома и царинска канцеларија.
- (4) Ако на међународном бх. аеродрому постоје техничке и друге могућности, царинска канцеларија на аеродрому може одобрити да се царинска контрола посаде и путника врши на посебном мјесту.
- (5) Царинска контрола посаде, путника и њиховог пртљага који се превозе ваздухопловом који саобраћа на "транзитним" линијама по правилу се не врши ако путници и посада не напуштају ваздухоплов или ако се задржавају само у транзитној сали", не доводећи у питање примјену члана 9. став (2) Закона о граничној контроли.
- (6) "Транзитна линија" сматра се лет ваздухоплова у међународном саобраћају преко царинског подручја Босне и Херцеговине, када ваздухоплов по утврђеном реду летења слијеће на међународни бх. аеродром, као и када слијеће због квара, узимања горива, метеоролошких разлога и слично.
- (7) Трансферни путници имају предност приликом вршења царинске контроле.

Члан 13.

(Контрола пртљага који се превози ваздухопловом који долази из иностранства)

- (1) Оператер аеродрома и оператер ваздухоплова дужни су осигурати континуирани надзор пртљага од тренутка

предаје до тренутка његовог преузимања од стране путника или од њега овлашћеног лица, осим у времену кад је тај пртљак у непосредном надзору царинске канцеларије.

- (2) Царинска контрола предатог и ручног пртљага путника из ваздухоплова који долази из иностранства обавља се одмах након слијетања ваздухоплова са међународног лета и истовара пртљага сходно члану 100. до 105. Одлуке.

Члан 14.

(Царинска контрола пртљага који се утовара у ваздухоплов који одлази у иностранство)

- (1) Царинска контрола путничког пртљага који се утовара у ваздухоплов који одлази у иностранство обавља се након предаје пртљага (предати пртљак), према анализи ризика.
- (2) Царинска контрола ручног пртљага обавља се након што оператер аеродрома позове путнике на царинску контролу непосредно пред почетак међународног лета ваздухоплова који одлази у иностранство, према анализи ризика.

Члан 15.

(Систем са два контролна пролаза за путнички промет)

- (1) Управа за индиректно опорезивање може, сходно Анексу 9. Конвенције о међународном цивилном ваздухоплову, на међународном бх. аеродрому, по захтјеву оператера аеродрома, одобрити обављање царинске контроле увођењем система са два контролна пролаза који омогућава путницима да робу коју са собом носе пријаве, сходно члану 140. став 1. тачка (а) друга алинеја Одлуке, избором између два типа контролног пролаза ("зелени" или "црвени").
- (2) Коришћењем "зеленог контролног пролаза" путник пријављује да у свом пртљагу има искључиво робу која не подлијеже плаћању царине и других индиректних пореза нити подлијеже забранама или ограничењима при увозу. Путник који користи "зелени контролни пролаз" по правилу неће бити подвргнут царинској контроли. Међутим, у случају постојања основане сумње да се код путника налази и друга роба од наведене, царински службеници овлашћени су обавити изузетну царинску контролу.
- (3) "Црвени контролни пролаз" користе путници који пријављују све што носе са собом, у путничком промету. Путници који користе овај контролни пролаз односно роба коју носе подвргава се царинској контроли.
- (4) Оператер аеродрома дужан је, на погодан начин, обавијестити путнике о функционисању двопротазног контролног система из става (1) овога члана. Сваки пролаз мора бити јасно и изричито означен, како би избор између њих био једноставан и разумљив за путнике. Пролази требају бити лоцирани на довољној удаљености иза простора за преузимање пртљага, који омогућавају путнику да има свој пртљак са собом у тренутку одабира пролаза, као и могућност доношења одлуке који пролаз да изабере без задржавања пролаза осталим путницима.
- (5) Одобрење из става (1) овог члана издаје Сектор за царине у Главној канцеларији Управе за индиректно опорезивање, уз прибављено мишљење царинске канцеларије надлежне за односни међународни бх. аеродром.
- (6) Оператер међународног бх. аеродрома на којем је до дана ступања на снагу овог упутства успостављен

двопролазни контролни систем из става (1) овог члана, не мора прибављати одобрење из става (1) овог члана. Међутим, царинска канцеларија надлежна за односни међународни бх. аеродром дужна је, у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог упутства, у присуству представника оператора тог аеродрома провјерити да ли успостављени двопролазни контролни систем испуњава услове из става (4) овог члана, о чему сачињава записник. Један примјерак записника, потписан од стране царинске канцеларије и представника оператора аеродрома, доставља Сектору за царине.

- (7) Ако у случају из става (6) овог члана царинска канцеларија нађе да успостављени двопролазни контролни систем из става (1) овог члана не задовољава услове из става (4) овог члана, на записнику ће констатовати утврђене недостатке и оператеру аеродрома дати примјерен рок за отклањање истих. Отклањање тих недостатака царинска канцеларија мора провјерити и то констатовати на записнику (с позивом на претходни записник), те о томе обавијестити Сектор за царине.

Одјелак Ц. Робни манифест и контролник робних манифеста

Члан 16.

(Робни манифест)

- (1) Ваздухоплови у међународном ваздушном саобраћају (у доласку и одласку), уз остале приложене документе, морају имати робни манифест (царго манифест) или други међународно признати документ (на примјер, извод из робног манифеста) при доласку из иностранства или полијетању за иностранство, којим се царинској канцеларији показује (предочава) укупан терет који ваздухоплов превози. Ако ваздухоплов не превози робу, у робни манифест се уписује назнака "без терета".
- (2) У робни манифест уписују се подаци о роби која се превози на основу података из превозних докумената (авионских товарних листова). Робни манифест је попис пошиљки које се шаљу ваздухопловом одређене линије, одређеног дана на одређено одређеном линије. Робни манифест је пратећи документ укупног терета утовареног у ваздухоплов.
- (3) За исправност робног манифеста одговоран је вођа ваздухоплова, односно лице које је поднијело манифест царинској канцеларији.
- (4) Робни манифест мора садржавати податке о ваздухоплову, аеродрому и држави у којој је ваздухоплов регистрован, број и датум лета, мјесто утовара и мјесто истовара робе, податке о авионским товарним листовима, као и податке о роби коју ваздухоплов превози (број пакета, уобичајени трговачки опис робе укључујући и све детаље потребне за идентификацију терета односно робе).
- (5) Подаци о пртљагу који путници носе са собом не уписују се у робни манифест.
- (6) Ако у робном манифесту недостаје неки од података из става (4) овог члана или је неки податак нетачан, царинска канцеларија враћа манифест, назначавajući на њему који податак недостаје или који податак треба исправити, као и рок у којем се манифест мора допунити односно исправити.
- (7) Ако вођа ваздухоплова, за ваздухоплов који мора имати робни манифест, не преда у одређеном року царинској канцеларији робни манифест и друга прописана документа, царинска канцеларија може наредити да се

роба истовари и чува под царинским надзором на терет и ризик вође ваздухоплова.

- (8) За ваздухоплов који долази из иностранства признаје се страни робни манифест, ако је преведен на један од језика у службеној употреби у Босни и Херцеговини, или ако је састављен на енглеском, руском, француском или шпанском језику.
- (9) Робни манифест не морају имати ваздухоплови наведени у члану 8. став (4) овог упутства, осим у случају када се користе за комерцијални превоз робе.

Члан 17.

(Подношење робног манифеста)

- (1) Вођа ваздухоплова који долази из иностранства, односно лице које је за то овлашћено, дужно је за робу коју превози поднијети царинској канцеларији робни манифест (или извод из робног манифеста) чим ваздухоплов слети на аеродром, а на захтјев царинске канцеларије дужно је уз робни манифест показати и сва остала документа која прате робу коју превози.
- (2) Вођа ваздухоплова који одлази у иностранство, односно лице које је за то овлашћено, дужно је царинској канцеларији поднијети робни манифест најкасније пола сата прије полијетања ваздухоплова, а на захтјев царинске канцеларије дужно је показати и сва остала документа о роби коју превози.

Члан 18.

(Контролник робног манифеста у доласку и одласку ваздухоплова)

- (1) Робни манифест, након прихватања од стране надлежне царинске канцеларије на међународном бх. аеродрому, заводи се (региструје), у зависности од ситуације, у одговарајући контролник прописан овим чланом.
- (2) У "Контролник манифеста у доласку", чији је изглед и садржај дат у тачки а) Прилога 1. овог упутства, уписују се подаци о робном манифесту у доласку (увозу) и роби на коју се манифест односи, како слиједи:
- а) у рубрику 1 (Редни број): редни број под којим се робни манифест заводи у контролник,
- б) у рубрику 2 (Датум): датум када се робни манифест заводи у контролник,
- ц) у рубрику 3 (Број авионског товарног листа): број и ознака авионског товарног листа (или листова) на основу којег се роба превози,
- д) у рубрику 4 (Назив авио-превозника који превози робу, број и датум лета): уписује се назив авио-превозника који превози робу, број и датум међународног лета којим се роба превози,
- е) у рубрику 5 (Прималац): подаци о примаоцу робе на који се робни манифест односи, односно подаци о лицу на које гласи авионски товарни лист,
- ф) у рубрику 6 (Врста робе): трговачки уобичајени назив робе,
- г) у рубрику 7 (Тежина у kg): укупна бруто тежина робе у килограмима, која је пријављена манифестом,
- х) у рубрику 8 (Број колета): укупан број колета робе који је наведен у робном манифесту,
- и) у рубрику 9 (Подаци о привременом смјештају): уписују се број и датум из контролника привременог смјештаја, у случају привременог смјештаја робе након њеног истовара из ваздухоплова у доласку (видјети члан 21.),
- ј) у рубрику 10 (Подаци о увозној царинској пријави или провозном документу): МРН број и датум прихваћене увозне царинске пријаве и шифра

увозног поступка из прве потподјеле поља 37 те пријаве; односно MRN број и датум провозне царинске пријаве или подаци о TIR карнету, зависно од ситуације (видјети члан 21.), било да се у те поступке роба ставља послје показивања робе након истовара из ваздухоплова у доласку или након њеног привременог смјештаја у који је стављена послје истовара из ваздухоплова у доласку,

- к) у рубрику 11 (напомена): према потреби, уписују се напомене које се односе на поступак са робом и робним манифестом.
- (3) У "Контролник манифеста у одласку" чији је изглед и садржај дат у тачки б) Прилога 1. овог упутства, уписују се подаци о робном манифесту у одласку (извозу) и роби на коју се манифест односи, како слиједи:
- а) у рубрику 1 (Редни број): редни број под којим се робни манифест заводи у контролник,
- б) у рубрику 2 (Датум): датум када се робни манифест заводи у контролник,
- ц) у рубрику 3 (Број авионског товарног листа): број и ознака авионског товарног листа (или листова) на основу којег се роба превози,
- д) у рубрику 4 (назив авио-превозника који превози робу, број и датум лета): уписује се назив авио-превозника који превози робу, број и датум међународног лета којим се роба превози,
- е) у рубрику 5 (Извозник): подаци о извознику/пошлицау робе на који се робни манифест односи, односно подаци о лицу на које гласи авионски товарни лист,
- ф) у рубрику 6 (Врста робе): трговачки уобичајени назив робе,
- г) у рубрику 7 (Тежина у kg): укупна бруто тежина робе у килограмима, која је пријављена манифестом,
- х) у рубрику 8 (Број колета): укупан број колета робе који је наведен у робном манифесту,
- и) у рубрику 9 (Подаци о извозној или провозној царинској пријави): зависно од ситуације, MRN број и датум извозне царинске пријаве на основу које је роба из робног манифеста извозно опарињена и шифра извозног поступка из прве потподјеле поља 37 те извозне пријаве; или MRN број и датум провозне царинске пријаве у ситуацији када је од стране царинске канцеларије из унутрашњости страна роба (роба која није бх. роба) упућена по поступку провоза (на примјер из привременог смјештаја) у одредилну царинску канцеларију на односном међународном бх. аеродрому ради провоза у ваздушном саобраћају до одређеног у иностранству.
- Ако се у ваздухоплов у одласку увара страна роба из привременог смјештаја одобреног на односном међународном бх. аеродрому, у ову рубрику уписују се подаци о робном манифесту у одласку којим је обухваћена та роба и којим је за исту раздужен привремени смјештај,
- ј) у рубрику 10 (напомена): према потреби, уписују се напомене које се односе на поступак са робом и робним манифестом.

ГЛАВА III - ЦАРИНСКИ НАДЗОР И ЦАРИНСКИ ПОСТУПАК СА ВАЗДУХОПЛОМ КОЈИ ДОЛАЗИ ИЗ ИНОСТРАНСТВА

Члан 19.

(Царинска контрола ваздухоплова који долази из иностранства)

- (1) Ваздухоплов који долази из иностранства поставља се на царинску платформу одмах по слијетању, од ког момента царинска канцеларија ставља ваздухоплов под царински надзор и врши царинска контрола посаде и ваздухоплова.
- (2) Царинска контрола ваздухоплова састоји се од срањавања робног манифеста са стањем робе по количини и ознакама колета, прегледа пилотске и путничке кабине и прегледа робе и опреме која служи за снабдијевање ваздухоплова.
- (3) Ако постоји основана сумња да се у ваздухоплову налази скривена роба, царински службеници могу извршити претрес ваздухоплова.
- (4) Претрес ваздухоплова врши се у присуству вође ваздухоплова, односно лица које он одреди, а по потреби уз учешће стручних радника.
- (5) По извршеном претресу ваздухоплова, царинска канцеларија сачињава записник у којем, поред резултата извршеног претреса, наводи име и презиме лица у чијем присуству је извршен претрес. Записник потписују лица која су присуствовала претресу ваздухоплова.
- (6) Ако приликом царинског прегледа ваздухоплова треба скинути поједине причвршћене дијелове, исте на захтјев царинског службеника скида члан посаде или друго лице које одреди вођа ваздухоплова.

Члан 20.

(Истовар робе из ваздухоплова у доласку)

- (1) Као мјесто уноса робе у царинско подручје Босне и Херцеговине сматра се први међународни бх. аеродром, сходно члану 83. тачка (д) Одлуке.
- (2) Сходно члану 34. став 1. Закона, истовар робе из ваздухоплова у доласку из иностранства врши се под царинским надзором, на основу робног манифеста и других докумената који прате робу.
- (3) Истовар робе врши се у присуству авио - превозника (возара), односно лица које је авио - превозник одредио за преузимање и превоз робе послје истовара до мјеста одређеног за смјештај робе и царинског службеника који утврђује стање паковања колета и срањује податке о броју и ознакама колета из робног манифеста са подацима на колетима.
- (4) Ако се роба допрема на палетама, односно контејнерима или ако је истоварен велики број колета, утврђивање стања паковања и срањавање података о броју и ознакама колета из робног манифеста са подацима на колетима може се вршити непосредно приликом пријема робе на мјесту одређеном за смјештај.
- (5) Ако царински службеник утврди да стање робе одговара подацима из робног манифеста, односно пријављеном стању, то потврђује на два примјерка манифеста, од којих један примјерак остаје код вође ваздухоплова, односно лица којег он одреди, а други примјерак служи за даље поступање са робом (видјети члан 21.).
- (6) Ако царински службеник утврди да стање робе не одговара подацима из робног манифеста у погледу количине и ознака на колетима, да су колета општењена или да се роба из њих на било који начин расипа, царински службеник о томе сачињава забиљешку на робном манифесту, а лице овлашћено за преузимање и

превоз робе после исте истовара до мјеста за смјештај робе које одреди царински службеник о томе сачињава записник, који потписује то лице и царински службеник.

- (7) Ако се приликом истовара робе из ваздухоплова утврди да је пртљаг приспио одвојено од власника, с њим се поступа у складу са чл. 27. до 34. овог упутства.

Члан 21.

(Поступање са робом истовареном из ваздухоплова у доласку)

- (1) Оператер ваздухоплова или оператер аеродрома мора робу из члана 20. овог упутства истоварену из ваздухоплова у доласку показати (предочити) царинској канцеларији на међународном бх. аеродрому доласка, на основу манифеста и/или других докумената који прате робу.
- (2) Роба из става (1) овог члана, која је показана царинској канцеларији, може бити:
 - a) стављена у привремени смјештај у складу са чл. 40. до 50. Закона, или
 - b) стављена у одговарајући увозни поступак, или
 - c) стављена у поступак провоза ради упућивања исте, друмским саобраћајем, царинској канцеларији одредишта робе, или
 - d) стављена у поступак провоза у складу са чланом 283. Одлуке, ради упућивања исте ваздушним саобраћајем на други одређени међународни бх. аеродром.
- (3) Са робом која остаје у ваздухоплову, а намијењена је истовару на страном аеродрому, поступа се сходно члану 51. Закона.
- (4) Ако се роба из става (1) овог члана, после показивања царинској канцеларији, ставља у привремени смјештај у одобрени простор за привремени смјештај, у том случају за показану робу која се ставља у привремени смјештај подноси се збирна пријава. Збирну пријаву подноси неко од лица из члана 41. став 2. Закона, на прописаном обраслу збирне пријаве. Међутим, као збирна пријава може се користити робни манифест или комерцијални документ, ако су испуњени услови за прихватање неког од тих докумената као збирне пријаве. Уз збирну пријаву подносе се сва остала документа која прате робу. Након привременог смјештаја, роба може бити раздужена пријављивањем за неки од царинских поступка за који испуњава услове, или отпремом у иностранство у складу са чланом 25. овог упутства.
- (5) Ако се роба из става (1) овог члана, после показивања царинској канцеларији, даље друмским саобраћајем превози до другог одредишта у царинском подручју Босне и Херцеговине, лице које је преузело одговорност за превоз робе након истовара из ваздухоплова у доласку или лице из члана 41. став 2. тачка (б) Закона исту ставља у поступак провоза, подношењем царинске пријаве за поступак провоза (TR пријава) или карнета TIR који је пратио робу у доласку из иностранства, зависно од ситуације.
- (6) Ако се роба из става (1) овог члана, после показивања царинској канцеларији, пријављује за одговарајући увозни царински поступак, декларант за исту код те канцеларије подноси царинску пријаву за увозни царински поступак у који робу ставља, са прописаним документима и у складу са правилима тог поступка.
- (7) До тренутка прихватања збирне пријаве из става (4) или провозне царинске пријаве или TIR карнета из става (5) или увозне царинске пријаве из става (6) овог члана, зависно од ситуације, роба из става (1) овог члана

показана царинској канцеларији има статус робе у привременом смјештају сходно члану 47. Закона. За робу одговоран је авио - превозник или друго лице из члана 41. став 2. Закона, зависно од ситуације.

Члан 22.

(Истовар робе из ваздухоплова у доласку ради утовара у други ваздухоплов и даље отпреме у иностранство)

- (1) Изузетно од члана 21. овог упутства, збирна пријава (за привремени смјештај) или царинска пријава за поступак провоза не подноси се ако се из ваздухоплова који је пристигао из иностранства истовара роба која је у провозу преко царинског подручја Босне и Херцеговине, а која ће се утоварити у други ваздухоплов ради даљег превоза изван царинског подручја Босне и Херцеговине, под условом да се претовар изврши у року од 24 сата. Претовар се обавља под царинским надзором, а на долазећем и одлазећем робном манифесту назначаваче се веза - трансфер.
- (2) У случају из става (1) овог члана, чл. 19. и 20. овог упутства примјењују се на одговарајући начин.
- (3) За робу из става (1) овог члана одговоран је авио-превозник, односно лице које је преузело робу од авио-превозника.

Члан 23.

(Авио-пошиљке које се превозе друмским превозним средством)

- (1) Робу која се, због своје природе, количине, габарита или других околности, или лоших временских услова лета или због других разлога, не може превести ваздухопловом до одређеног међународног бх. аеродрома у царинском подручју Босне и Херцеговине или до одређеног аеродрома у иностранству, авио-компанија може до тог аеродрома превести друмским превозним средством.
- (2) У случају из става (1) овог члана код увоза робе, превоз робе након уласка у царинско подручје Босне и Херцеговине до одређене царинске канцеларије надлежне за међународни бх. аеродром одредишта према авионском товарном листу врши се по поступку провоза на основу царинске пријаве за поступак провоза (TR пријава) или на основу карнета TIR, зависно од ситуације.
- (3) Уз провозну царинску пријаву (TR пријава) или карнет TIR из става (2) овог члана, поред CMR-а, подноси се и робни манифест за одређену авио-линију и примјерак авионског товарног листа за сву робу која се налази у превозном средству приликом уласка у царинско подручје Босне и Херцеговине.
- (4) У случају из става (1) овог члана код извоза робе, поред докумената из става (3) овог члана превозник, односно овлашћено лице подноси царинској канцеларији и све извозне царинске пријаве по којима је извозно опарињена роба која се извози у том превозном средству.

ГЛАВА IV - ЦАРИНСКИ ПОСТУПАК СА ВАЗДУХОПЛОВОМ КОЈИ ОДЛАЗИ У ИНОСТРАНСТВО

Члан 24.

(Утовар извозно опарињене робе у ваздухоплов који одлази у иностранство)

- (1) Вођа ваздухоплова или лице које он одреди дужно је најмање пола сата прије полетања ваздухоплова који одлази у иностранство поднијети царинској канцеларији манифест са пратећим документима, на основу којих је извршено извозно опарињење робе. Ако су документа

усаглашена са робним манифестом, царинска канцеларија то потврђује на примјерцима робног манифеста.

- (2) Ако подаци из става (1) овог члана нису усаглашени, царинска канцеларија враћа робни манифест, стављајући на робни манифест забиљешку о утврђеним неисправностима.
- (3) Извозно оцарињена роба утовара се у ваздухоплов у присуству царинског службеника, који срањује стање робе по количини и ознакама колета са подацима из робног манифеста и пратећих докумената на основу којих је извршено извозно царињење робе (извозне царинске пријаве), а према потреби, и прегледом робе у колетима.
- (4) Ако царински службеник утврди да стање робе која се утовара у ваздухоплов одговара подацима из робног манифеста и пратећих докумената на основу којих је извршено извозно царињење, царински службеник овјерава робни манифест, један примјерак робног манифеста задржава, а остале примјерке враћа вођи ваздухоплова или лицу које он одреди. По полијетању ваздухоплова царински службеник раздужује извозне царинске пријаве.
- (5) Ако царински службеник утврди да стање робе не одговара подацима из робног манифеста и докумената на основу којих је извршено извозно царињење, царински службеник у присуству вође ваздухоплова или другог лица које он одреди сачињава записник о утврђеним неправилностима и о томе ставља забиљешку на робном манифесту и извозним царинским пријавама, а према потреби задржава робу ради утврђивања чињеничног стања, те о томе обавјештава извозну царинску канцеларију која је извозно оцаринила робу.
- (6) Ако се стање робе слаже са подацима из робног манифеста и извозних царинских докумената, али се цјелокупна роба не може утоварити у ваздухоплов, царински службеник о томе ставља забиљешку на робном манифесту и извозној царинској пријави. Лице које је преузело робу евидентира податке о неутовареној роби у посебан контролник, који контролник се раздужује бројем и датумом односног лета и бројем и датумом документа на основу којег је роба накнадно утоварена у ваздухоплов који одлази у иностранство.
- (7) У случају из става (6) овог члана, царинска канцеларија потврђује на извозној царинској пријави да је роба иступила из царинског подручја Босне и Херцеговине тек када се и преостала количина робе отпреми у иностранство.

Члан 25.

(Отпрема робе из привременог смјештаја ваздухопловом који одлази у иностранство)

- (1) Када се страна роба, која се налази у привременом смјештају у одобреном простору за привремени смјештај који је под надзором царинске канцеларије на међународном бх. аеродрому, отпрема изван царинског подручја Босне и Херцеговине ваздушним саобраћајем, а царинска канцеларија на том аеродрому отпреме је и полазна и одредилна царинска канцеларија, не подноси се царинска пријава за поступак провоза, већ се отпрема, под царинским надзором, обавља на основу одлазећег робног манифеста за ту робу. Тај манифест се заводи у Контролник манифеста у одласку.
- (2) Иступ односно отпрему робе из става (1) овог члана изван царинског подручја Босне и Херцеговине потврђује наведена царинска канцеларија на одлазећем

робном манифесту, након чега се, на основу тог манифеста раздужује и привремени смјештај робе њиме обухваћене.

Члан 26.

(Царинска контрола и одобрење за полијетање ваздухоплова који одлази у иностранство)

- (1) Царинску контролу ваздухоплова, посаде и путника који одлазе у иностранство и њиховог пртљага врши царинска канцеларија на међународном бх. аеродрому са којег ваздухоплов непосредно полијеће за иностранство.
- (2) Царинска контрола ваздухоплова који одлази у иностранство врши се после контроле коју обављају радници других органа (граничне полиције и друго).
- (3) Царинска канцеларија на међународном бх. аеродрому са којег ваздухоплов непосредно полијеће за иностранство прво врши контролу путника и њиховог ручног пртљага, а затим преглед ваздухоплова и контролу чланова посаде. После тих контрола провјерава исправност царинских обилежја стављених на просторије у којима је смјештен пртљак путника.
- (4) Ако се прегледом утврди да се стање робе и пртљага слаже са подацима из робног манифеста, превозних и царинских докумената и да су стављена царинска обилежја неповријеђена, царинска канцеларија даје одобрење да ваздухоплов може полетјети.
- (5) После царинске контроле, до полијетања, ваздухоплову се може приступити само по одобрењу царинске канцеларије.

ГЛАВА V - ЦАРИНСКИ ПОСТУПАК СА ИЗГУБЉЕНИМ ПРТЉАГОМ

Члан 27.

(Пријава изгубљеног пртљага од стране путника)

Ако регистровани пртљак није стигао летом из иностранства којим је стигао његов власник (путник), путник одмах треба, са авионском картом и наљепницом за регистровани пртљак, пријавити губитак пртљага служби оператера аеродрома надлежној за обављање послова потраге у вези изгубљеног пртљага у међународном ваздушном саобраћају ("lost and found" или "lost&found") организованој, у складу са Конвенцијом о међународном цивилном ваздухопловству, на међународном бх. аеродрому на који је путник стигао (у даљем тексту: оператер аеродрома).

Члан 28.

(Показивање царинској канцеларији пртљага приспјелог одвојено од путника)

- (1) Изгубљени пртљак који је у међународном ваздушном саобраћају приспио одвојено од путника оператер аеродрома показује (предочава) царинској канцеларији, одмах по слијетању ваздухоплова којим је пртљак приспио и искрцају пртљага.
- (2) Пртљак из става (1) овог члана налази се под царинским надзором до уручења путнику, до враћања у иностранство односно до спровођења одговарајућег царински одобреног поступања или употребе.
- (3) Са ручним пртљагом нађеним у ваздухоплову поступа се као и са пртљагом који није приспио са путником.

Члан 29.

(Смјештај пртљага у посебне просторије)

- (1) Пртљак који је приспио одвојено од путника по искрцавању из ваздухоплова смјешта се у посебну просторију службе трагања оператера аеродрома.

- (2) Посебне просторије из става (1) овог члана, одобрава надлежни царински орган сходно царинским прописима о одобравању простора за привремени смјештај робе.

Члан 30.

(Евиденција пртљага)

- (1) Податке о пртљагу из члана 31. став (1) тачка б) овог упутства царинска канцеларија уписује у Контролник пртљага који је приспио одвојено од власника (RUSH), који је контролник о привременом смјештају наведеног пртљага.
- (2) Изглед и садржај контролника из става (1) овог члана дат је у Прилогу 2. овог упутства.

Члан 31.

(Пуштање у слободан промет или привремени смјештај пртљага по приспијећу)

- (1) Пртљаг који је приспио одвојено од путника, након показивања царинској канцеларији, може бити:
- пуштен испод царинског надзора односно пуштен у слободан промет усмено, ако царинска канцеларија, према анализи ризика и/или прегледа путем скенер уређаја, сматра да исти не садржи робу која подлијеже забранама или ограничењима нити робу на коју се плаћају увозне и друге прописане дажбине, или
 - стављен у привремени смјештај у просторије из члана 29. овог упутства, сходно одредбама царинских прописа о привременом смјештају.
- (2) По пуштању у слободан промет пртљага из става (1) тачка а) овог члана исти преузима оператер аеродрома ради уручивања његовом власнику.
- (3) У случају из става (1) тачка б) овог члана стављање пртљага у привремени смјештај царинска канцеларија евидентира навођењем забиљешке о привременом смјештају на спецификацији о пртљагу (или другом документу о пртљагу) предочену уз пртљаг. У забиљешци наводи се врста контролника (RUSH), број и датум евиденције предметног пртљага у контролнику RUSH из члана 30. овог упутства и крајњи рок привременог смјештаја (на примјер: "RUSH 42/10.11.2017./привремени смјештај одобрен до..... 20...."). У том случају, та спецификација сматра се збирном пријавом ако иста садржи податке на основу којих се може идентификовати пртљаг, у противном оператер аеродрома за предметни пртљаг треба поднијети збирну пријаву на прописаном обраслу збирне пријаве. По стављању пртљага у привремени смјештај, царинска канцеларија спецификацију са уписаном забиљешком задржава а примјерак/копију исте враћа оператеру аеродрома.
- (4) У случају из става (3) овог члана оператер аеродрома обавјештава власника пртљага о приспијећу пртљага и привременом смјештају истог, као и о томе да тај пртљаг власник треба пријавити царинској канцеларији ради спровођења захтијеваног царинског поступка и након тога преузети пртљаг или те радње, у његово име и за његов рачун, може предузети заступник којег је навео у поднијетој пуномоћи (овлашћењу) за заступање. У том обавјештењу наводи и датум истека рока привременог смјештаја до којег се најкасније мора пријавити пртљаг царинској канцеларији као и последице које могу наступити услед непријављивања пртљага.

Члан 32.

(Рок привременог смјештаја пртљага)

- (1) Пртљаг из члана 31. став (3) овог упутства може бити у одобреном привременом смјештају у року одређеном у складу са чланом 46. Закона.
- (2) Ако у року из става (1) овог члана, пртљаг није пријављен царинској канцеларији за одговарајуће царински одобрено поступање или употребу, по истеку тог рока царинска канцеларија поступа у складу са чланом 50. Закона и чланом 98. Одлуке.

Члан 33.

(Враћање пртљага у иностранство)

Ако служба трагања оператера аеродрома захтијева да се пртљаг врати у иностранство, царинска канцеларија спроводи мјере царинског надзора као при редовном отпремању пртљага путника који одлазе у иностранство.

Члан 34.

(Царињење пртљага)

- (1) Ако се пртљаг који је приспио одвојено од путника царини, царинска канцеларија поступа у складу са прописима о поступку са робом коју путници са собом носе.
- (2) Царински поступак са пртљагом који је приспио одвојено од путника је хитан.

ГЛАВА VI - ЦАРИНСКИ НАДЗОР НАД ДИЈЕЛОВИМА ВАЗДУХОПЛОВА

Члан 35.

(Узимање на позајмицу дијелова за замјену или резервних дијелова за ваздухоплов)

- (1) Вођа домаћег ваздухоплова, односно овлашћено лице, може на страном аеродрому отвореном за међународни саобраћај узети на позајмицу (послугу) дио за замјену или резервни дио за ваздухоплов, о чему је дужан одмах по повратку у царинско подручје Босне и Херцеговине царинској канцеларији уподнијети Листу позајмица на обрасцу из Прилога 3. овог упутства, у два примјерка.
- (2) Када провјери податке, царинска канцеларија овјерава Листу позајмица из става (1) овог члана и један примјерак задржава, а други предаје вођи ваздухоплова, односно овлашћеном лицу.
- (3) Приликом враћања дијела за замјену или резервног дијела за ваздухоплов који је узет на позајмицу, царинској канцеларији подноси се овјерен примерак Листе позајмица из става (1) овог члана, на којем та канцеларија овјерава враћање дијела за замјену или резервног дијела за ваздухоплов и о томе уноси напомену на примјерку Листе позајмице који се налази код те канцеларије.
- (4) Ако компанија која обавља авио-превоз, на међународном бх. аеродрому да на позајмицу дио за замјену или резервни дио за ваздухоплов страном ваздухопловној компанији поступа се сходно ставу (1) овог члана.
- (5) Враћање дијела за замјену или резервног дијела за ваздухоплов који је узет на позајмицу, мора се извршити у року од 90 дана. Изузетно, у оправданим случајевима царинска канцеларија може тај рок продужити за још 30 дана.
- (6) На међународном бх. аеродрому домаће правно лице може са страним авио-превозником размјенивати моторе и резервне дијелове за ваздухоплов.
- (7) Царинска канцеларија одлаже примјерке Листе позајмица задржаних у складу са ставом (2) овог члана хронолошким редом и на основу тих листа и евиденције из члана 37. став (4) овог упутства спроводи царински

надзор и контролу стања дијелова за оправку и одржавање ваздухоплова у залихама, те давање на позајмицу и враћање дијелова ваздухоплова.

Члан 36.

(Слање мотора, односно дијелова ваздухоплова у иностранство ради замјене неисправних)

- (1) Слање мотора, односно дијелова ваздухоплова у иностранство ради замјене неисправних мотора односно дијелова на домаћим ваздухопловима који се налазе у иностранству врши се по прописима о привременом извозу робе.
- (2) Ако се мотор домаћег ваздухоплова остави у иностранству ради оправке, вођа ваздухоплова то пријављује царинској канцеларији на матичном бх. аеродрому.
- (3) Ако је неисправан мотор односно неисправан дио ваздухоплова послат из Босне и Херцеговине у иностранство ради замјене, документација о извозном царинењу подноси се уз увозну декларацију.
- (4) Ако је мотор односно дио за ваздухоплов купљен у иностранству и тамо уграђен у домаћи ваздухоплов, царинска документација о враћању неисправног мотора, односно неисправног дијела ваздухоплова прилаже се документацији о увозном царинењу купљеног мотора, односно дијела ваздухоплова.

Члан 37.

(Залихе страних дијелова за оправку и одржавање ваздухоплова)

- (1) Авио - превозник, односно правно лице које има закључен уговор са авио - превозником а бави се оправком и одржавањем ваздухоплова и њихових дијелова може на међународном бх. аеродрому, у одговарајућим просторијама, под царински надзор смјештати стране дијелове за оправку и одржавање ваздухоплова (даље у тексту: залихе; енглески: stock).
- (2) На захтјев лица из става (1) овог члана, односно овлашћеног лица, просторије за држање залиха које испуњавају услове за спровођење мјера царинског надзора и контроле, надлежни царински орган одобрава према одредбама царинских прописа којима је регулисан привремени смјештај робе.
- (3) Дијелови ваздухоплова који су смјештени у залихе из става (1) овог члана могу се користити за оправку домаћих и страних ваздухоплова на међународним бх. аеродромима (пулске позајмице) и за упућивање у иностранство ради оправке домаћих и страних ваздухоплова на страном аеродрому.
- (4) Евиденцију о дијеловима ваздухоплова који се налазе у залихама на међународном бх. аеродрому води лице из става (1) овог члана, односно овлашћено лице на Листи евиденције резервних дијелова у залихама, на обрасцу из Прилога 4. овог упутства.
- (5) Евиденција из става (4) овог члана мора се водити тачно и ажурно, те мора садржавати нарочито податке о врсти и количини дијелова ваздухоплова, датуму смјештаја и издавања дијелова ваздухоплова.
- (6) Евиденцију из става (4) овог члана контролише и овјерава царинска канцеларија.

Члан 38.

(Залихе резервних дијелова за ваздухоплов отворених у иностранству)

- (1) Ако је домаћи авио-превозник у држави (или државама) у коју је привремено извезао ваздухоплов у закуп отворио залихе резервних дијелова за ваздухоплов, о слању и враћању резервних дијелова из залиха на

матичном аеродрому у ове залихе, дужан је водити евиденцију на обрасцу из члана 37. став (4) овог упутства.

- (2) Домаћи авио-превозник дужан је, по истеку уговора о закупу ваздухоплова, вратити све дијелове за ваздухоплов, односно да их извозно оцарини.
- (3) Домаћи авио-превозник може, у складу са ставом (1) овог члана, у залихе у иностранству слати и потрошни материјал, који је дужан да извозно оцарини до деветог у текућем мјесецу за претходни мјесец.
- (4) Евиденцију из става (1) овог члана контролише и овјерава царинска канцеларија.

Члан 39.

(Рокови за поступање)

- (1) Царинска канцеларија може, на захтјев лица из члана 37. став (1) овог упутства, одобрити да, без потпуне документације, изузме испод царинске канцеларије стране дијелове за хитне оправке ваздухоплова, а прије уплате увозних и других дажбина.
- (2) Лице из члана 37. став (1) овог упутства дужно је за дијелове из става (1) овог члана поднијети увозну царинску пријаву најкасније у року од три мјесеца од дана подизања дијелова.
- (3) Ако лице из члана 37. став (1) овог упутства не поднесе увозну царинску пријаву у року из става (2) овог члана, царинска канцеларија покрене поступак за наплату увозних и других дажбина по службеној дужности.

Члан 40.

(Упућивање домаћег ваздухоплова у иностранство ради редовног прегледа или оправке)

Ако се домаћи ваздухоплов упућује у иностранство ради редовног прегледа или поправке те се привремено извозе и дијелови ваздухоплова за замјену у иностранству, спроводи се поступак привременог извоза у оквиру спољње обраде.

ГЛАВА VII - СНАБДИЈЕВАЊЕ ВАЗДУХОПЛОВА У МЕЂУНАРОДНОМ ВАЗДУШНОМ САОБРАЋАЈУ

Члан 41.

(Снабдијевање ваздухоплова)

- (1) Ваздухоплов који саобраћа на међународним линијама може се, под царинским надзором, снабдијевати животним намирницама и другом робом намијењеној потребама ваздухоплова, путника и посаде, у потребним количинама.
- (2) Роба из става (1) овог члана је под царинским надзором до полијетања ваздухоплова, односно до напуштања царинског подручја Босне и Херцеговине.
- (3) Не сматра се снабдијевањем, у смислу става (1) овог члана, следеће:
 - a) утовар робе на ваздухоплов ради превоза у међународном саобраћају,
 - b) упућивање на ваздухоплов дијелова опреме и резервних дијелова и других производа неопходних за поправак или редовно одржавање ваздухоплова и
 - c) малопродаја робе у бесцаринској продавници на међународном бх. аеродрому путницима који напуштају царинско подручје Босне и Херцеговине (летови ван Босне и Херцеговине).

Члан 42.

(Снабдијевање ваздухоплова страном робом)

- (1) Снабдијевање ваздухоплова на међународним линијама страном робом, врши се у складу са прописима о поновном извозу робе.

- (2) Страна роба намијењена снабдијевању ваздухоплова на међународним линијама може се упутити на ваздухоплов из царинског складишта које се налази на међународном бх. аеродрому преко правног лица регистрованога за снабдијевање ваздухоплова (то је држалац царинског складишта типа Ц и Д, те депонент код царинског складишта типа А који може бити и држалац царинског складишта типа А када је он корисник тог складишта, ако су регистровани за наведену дјелатност).
- (3) Страна роба намијењена снабдијевању ваздухоплова на међународним линијама ради продаје путницима, упућује се из царинског складишта из става (2) овог члана на основу спецификације те робе (у даљем тексту: спецификација стране робе). Спецификација стране робе мора садржавати најмање сљедеће податке: назив и овјеру лица из става (2) овог члана које испоручује робу, број и датум спецификације, број лета, регистарске ознаке ваздухоплова, одредиште лета, податке о роби (врста, количина/јединица мјере, вриједност) и број боксева те податке о бројевима (или низу бројева пломби) у случају када се пломбирање боксева и контејнера у којима су боксеви смјештени за одлазак врши посебним нумерисаним пломбама возара (видјети став (6) трећа реченица).
- (4) О снабдијевању ваздухоплова мора бити обавијештена царинска канцеларија на међународном бх. аеродрому ради царинског надзора и контроле тог снабдијевања.
- (5) Спецификација стране робе подноси се у пет примјерака. Царинска канцеларија на међународном бх. аеродрому овјерава све примјерке спецификације од којих по један примјерак задржава царинска канцеларија и држалац царинског складишта, а три примјерка прате робу и предају се вођи ваздухоплова, односно овлашћеном члану посаде који на тим примјерцима потврђује пријем робе у ваздухоплов.
- (6) Роба се у ваздухоплов упућује у специјално израђеним боксевима који су прилагођени тако да се на њих може ставити царинско обиљежје. Под царинским надзором у царинском складишту, царинска канцеларија ставља царинско обиљежје на контејнере и податке о истима у овјери уписује на спецификацији стране робе, ако према анализи ризика ту мјеру царинског надзора царинска канцеларија сматра потребном. Ако се пломбирање врши посебним нумерисаним пломбама возара, царинска канцеларија врши контролу бројева тих пломби за повратак које се уписују у спецификацију стране робе и које се убацују у боксе, а затим и бројева пломби којима се пломбирају контејнери за смјештај боксева за одлазак.
- (7) По завршеном лету на међународној линији, под царинским надзором обавља се контрола стања робе у контејнерима враћеним од стране вође ваздухоплова, односно овлашћеног члана посаде. Нађено стање констатује се у спецификацији стране робе и "закључује" спецификација, што овјерава царинска канцеларија и потписује лице из става (2) овог члана, након чега један примјерак спецификације задржава царинска канцеларија, а други уручује лицу из става (2) овог члана.
- (8) Лице из става (2) овог члана, ради раздужења поступка царинског складиштења за страну робу продату путницима у ваздухоплову на међународној линији, дужан је надлежној царинској канцеларији поднијети царинску пријаву за поновни извоз стране робе, једном мјесечно најкасније до деветог у текућем мјесцу за робу продату путницима у претходном мјесецу. Уз царинску пријаву за поновни извоз, прилажу се на основу мјесечне рекапитулације "закључене" спецификације стране робе из става (3) овог члана. У пољу 31 царинске пријаве за поновни извоз мора се навести и назнака мјесеца на који се пријава односи (на примјер: "Снабдијевање ваздухоплова за новембар 2017").
- (9) Страна роба која није продата на међународним линијама може се под царинским надзором вратити у царинско складиште из става (2) овог члана или задржати у ваздухоплову, ако је ваздухоплов под царинским надзором или ако наставља лет на међународној линији.
- (10) Страна роба која није продата на међународној линији може се под царинским надзором вратити у контејнеру ради допуне контејнера односно боксева страном робом из царинског складишта из става (2) овог члана за други међународни лет. У том случају сачињава се нова спецификација стране робе за сву робу садржану у контејнеру односно боксевима након допуне, у којој мора бити видљиво која страна роба је враћена и са којег лета с позивом на претходну спецификацију стране робе, а којом страном робом је извршена допуна контејнера односно боксева. Новом спецификацијом стране робе раздужује се претходна спецификација стране робе у погледу оне стране робе која је враћена у контејнеру односно боксевима са међународног лета, те након допуне контејнера односно боксева упућена на други ваздухоплов односно други лет на међународној линији.
- (11) За страну робу која по завршетку лета ваздухоплова на међународној линији остаје у ваздухоплову царинска канцеларија на међународном бх. аеродрому на којем се завршава међународни лет савијује податке из спецификације стране робе из става (3) овог члана са стварним стањем робе (и исто констатује и овјерава на спецификацији) и ставља царинско обиљежје на просторе у ваздухоплову у којима је роба смјештена.

Члан 43.

(Снабдијевање ваздухоплова домаћом робом)

- (1) Снабдијевање ваздухоплова на међународним линијама домаћом робом обавља се у складу са прописима о извозу робе.
- (2) Домаћа роба намијењена снабдијевању ваздухоплова на међународним линијама може се, преко правног лица регистрованога за снабдијевање ваздухоплова упутити на ваздухоплов:
- из царинског складишта које се налази на међународном бх. аеродрому и
 - директно са царинског подручја Босне и Херцеговине.
- (3) Упућивање домаће робе на ваздухоплов у случајевима из става (2) овог члана врши се на основу комерцијалног документа у уобичајеној употреби (фактуре, издатнице, отпремнице или доставнице, зависно од ситуације), који је овјерила царинска канцеларија на међународном бх. аеродрому.
- (4) На захтјев лица које је снабдијело ваздухоплов домаћом робом која је продата путницима, царинска канцеларија из става (3) овог члана одобрава да се за ту робу спроведе поступак извозног царинења. Овјерена комерцијална документа из става (3) овог члана прилажу се, као поједностављена царинска пријава уз допунску царинску пријаву за трајни извоз (у првој подјели поља 37 те пријаве поступак је "9500"). Та царинска пријава подноси се једном мјесечно најкасније

до деветог у текућем мјесецу за робу продату путницима у претходном мјесецу. У пољу 31 наведене царинске пријаве мора се навести и назнака мјесеца на који се пријава односи (на примјер: "Снабдијевање ваздухоплова за октобар 2017").

- (5) Домаћа непродата роба враћа се у унутрашњи промет доставницом која садржи назив царинског складишта из којег је вршено снабдијевање односном робом ваздухоплова (када је у питању та ситуација), назив лица коме се роба упућује и врсту, количину и вриједност робе. Доставница се подноси у најмање четири примјерка, од којих један задржава царинска канцеларија, један правно лице које се бави снабдијевањем робе а два прате робу.

Члан 44.

(Поступање са робом купљеном у иностранству која није утрошена за вријеме лета)

- (1) По завршетку лета ваздухоплова на међународној линији вођа ваздухоплова, односно овлашћено лице, дужно је царинској канцеларији поднијети Листу снабдијевања ваздухоплова на међународним линијама на обрасцу из Прилога 5. овог упутства за робу купљену у иностранству која није утрошена за вријеме лета, са документацијом о извршеној набавци.
- (2) Правно лице које се бави снабдијевањем ваздухоплова (у даљем тексту: кетеринг), у магацину кетеринга прима робу из става (1) овог члана и смјешта је одвојено од остале робе.
- (3) Кетеринг је дужан за робу из става (2) овог члана водити посебну евиденцију.
- (4) Роб из става (2) овог члана може се из магацина кетеринга отпремити на ваздухоплов на међународној линији на основу нове Листе из става (1) овог члана.
- (5) Царинска обиљежја на просторима у којима је смјештена роба из става (1) овог члана могу се скинути по полијетању ваздухоплова на међународној линији.

Члан 45.

(Привремени увоз предмета за једнократну употребу)

- (1) Кетеринг може привремено увозити предмете за једнократну употребу, који се користе на међународним линијама.
- (2) Предмети из става (1) овог члана отпремају се на ваздухоплов на међународној линији у складу са чланом 44. ст. (2) до (4) овог упутства.
- (3) Кетеринг је дужан поднијети царинску пријаву за поновни извоз за утрошене предмете из става (1) овог члана, једном мјесечно до деветог у текућем мјесецу за претходни месец. Уз ту царинску пријаву подносе се Листа снабдијевања из члана 44. овог упутства за утрошене предмете. У пољу 31 царинске пријаве за поновни извоз мора се навести и назнака мјесеца на који се пријава односи (на примјер: "Утрошени предмети на ваздухоплову за новембар 2017").

Члан 46.

(Домаћа роба за снабдијевање ваздухоплова која се служи путницима на међународним линијама)

- (1) Домаћа роба за снабдијевање ваздухоплова која се служи путницима на међународним линијама упућује се

на ваздухоплов у паковањима на која су стављена царинска обиљежја, на основу Листе снабдијевања из члана 44. овог упутства, која се подноси у најмање пет примјерака, нумерисаних редним бројем.

- (2) Прије стављања царинских обиљежја на паковања из става (1) овог члана, царинска канцеларија врши сравање робе по врсти и количини. Ако се пломбирање врши посебним нумерисаним пломбама возара, царинска канцеларија врши контролу бројева пломби за повратак, које се уписују у горњи десни угао Листе снабдијевања и које убацује у бокс у ваздухоплову, а затим и бројева пломби, којима се пломбирају простори за смјештај ове робе, за одлазак.
- (3) Царинска обиљежја, односно пломбе могу се скинути по полијетању ваздухоплова на међународној линији. На мјешовитој линији, робом из става (1) овог члана могу се служити само путници за иностранство.
- (4) Поврат неутрошене домаће робе из става (1) овог члана врши се на основу пописа неутрошене робе у Листи снабдијевања. Вођа ваздухоплова, односно овлашћени члан посаде, дужан је по слијетању ваздухоплова, показати царинској канцеларији Листу снабдијевања и пломбирани просторе у којима је смјештена ова роба.
- (5) Попис неутрошене домаће робе врши се у магацину кетеринга и о томе се сачињавају дневни и мјесечни извештаји утрошене робе које овјерава овлашћени царински службеник на захтјев кетеринга.
- (6) У случају када се врши допунско снабдијевање ваздухоплова на аеродрому, гдје се не налази магацин кетеринга, издаје се допунска Листа снабдијевања, која се повезује са основном.
- (7) Поступак са робом на допунској листи спроводи се у складу са чланом 44. ст. (2) до (4) овог упутства.

ГЛАВА VIII - ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 47.

(Саставни дио упутства)

Саставни дио овог упутства чине:

- a) Прилог 1. из члана 18. ст. (2) и (3) - Контролник манифеста у доласку и Контролник манифеста у одласку,
- b) Прилог 2. из члана 30. став (2) - Образац Контролника пртљага пристјелог одвојено од власника (RUSH),
- c) Прилог 3. из члана 35. став (1) - Листа позајмица,
- d) Прилог 4. из члана 37. став (4) - Листа евиденције резервних дијелова у залихама и
- e) Прилог 5. из члана 44. став (1) - Листа снабдијевања ваздухоплова на међународним линијама.

Члан 48.

(Ступање на снагу)

Ово упутство ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 01-02-2-1979-5/17

15. новембра 2017. године

Бања Лука

Директор
Др **Миро Цакула**, с. р.

Прилог 3.
Листа позајмица

ИЗВЈЕШТАЈ О УЗИМАЊУ ДИЈЕЛОВА НА ПОЗАЈМНИЦУ ИЗМЕЂУ КОМПАНИЈА		Број 000000 /	
АЕРОДРОМ:		ДИО - МАТЕРИЈАЛ	
		ПОЗАЈМЉЕН ИСПРАВАН	НЕИСПРАВАН СКИНУТ
ОЗНАКА АВИОНА:	ДИО СЕ НАЛАЗИ	УГРАЂЕН У АВИОН ☐	ОСТАО НА АЕРОДРОМУ ☐
		КАО РЕЗЕРВА У АВИОНУ ☐	ВРАЋА СЕ ИСТИМ АВИОНОМ ☐
НАЗИВ КОМПАНИЈЕ КОЈА ДАЈЕ ДИО:	НАЗИВ		
НАЗИВ КОМПАНИЈЕ КОЈА УЗИМА ДИО:	СЕРИЈСКИ БРОЈ С/Н		
	ПАРТ. БРОЈ П/Н		
ДАТУМ УЗИМАЊА ДИЈЕЛОВА И ОВЈЕРА ЦАРИНСКОГ ОРГАНА:	ПРИМЈЕДБА:		
ДАТУМ ВРАЋАЊА ДИЈЕЛОВА И ОВЈЕРА ЦАРИНСКОГ ОРГАНА:	ПОТПИС ЧЛАНА ПОСАДЕ:		

Прилог 4.

Листа евиденције резервних дијелова у залихама

Авио - превозник, правно лице које се бави поправком и одржавањем авиона и његових дијелова, односно овлашћено лице				ЛИСТА ЕВИДЕНЦИЈЕ РЕЗЕРВНИХ ДИЈЕЛОВА У ЗАЛИХАМА		Тип и регистарска ознака ваздухоплова	
Редни број	Каталогски и серијски број	Назив дијела	Кол./кг	Датум слања/допреме Број тов. листа/бр. ЦУ	Датум слања/допреме Број тов. листа/бр. ЦУ	Кол./кг	Датум и овјера раздужења царинског органа
Слање / допрему дијелова по листи евиденције од р. бр. до р. бр.					Потврђује и овјерава:		
Авио - превозник, правно лице које се бави поправком и одржавањем авиона и његових дијелова, односно овлашћено лице				ОВЈЕРАВА ОВЛАШЋЕНИ ЦАРИНСКИ ОРГАН			
М.П.				М.П.			

